

EU ETS informasjonsutvekslingsmøte

14.10.2021

Dagsplan

- Velkommen (NA) og presentasjon av deltakere
- Kort om utslippsrapportering og tillatelser (Miljødirektoratet)
- Tildeling: metodeplaner og rapportering – vår plan videre (Miljødirektoratet)
- Lunsj ca 11:30
- Spørsmål fra verifikatører (Miljødirektoratet)
- Erfaringer fra AV training (alle)
- Informasjon fra NA (NA)
- AOB

NS-EN ISO/IEC 17029:2019 ISO 14065:2020

14.10.2021

Nye (versjoner av) standarder

- NS-EN ISO/IEC 17029:2019 og ISO 14065:2020 må leses i sammenheng.
- ISO 14065:2020 kan ikke stå alene
- Påkrevet med overgang til begge standarder innen internasjonale og harmoniserte tidsfrister

ISO/IEC 17029 (IAF res. 2019-14)

- ISO/IEC fastsatt som normativt dokument for akkreditering av organ som utfører verifikasjon og/eller validering
- IAF res. 2019-25
ny MLA struktur med ISO/IEC 17029 som ny IAF MLA level 3 standard i tråd med IAF PL3 policy.

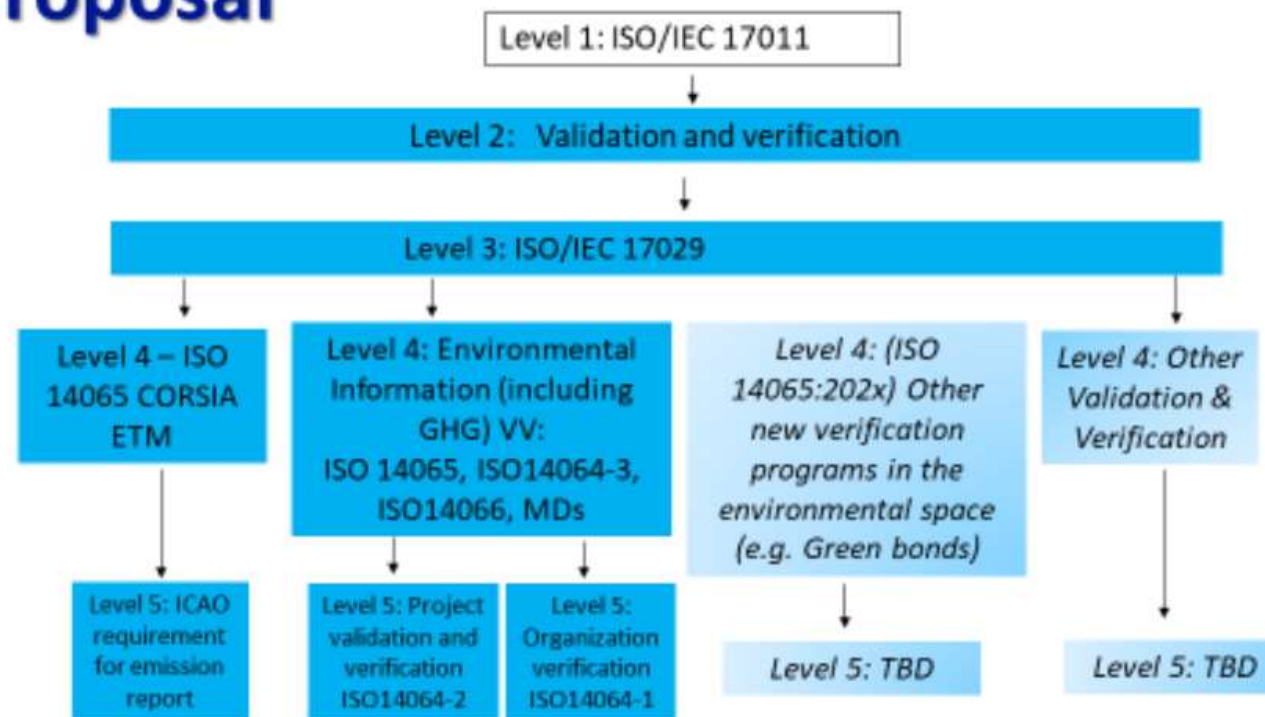
ISO/IEC 17029 – ny MLA struktur

The VV WG recommends that the TC proposes to the MLA Committee:

1. ISO 14065:202x is moved to level 4 as a “sector specific” application of ISO/IEC 17029:2019,
2. That ISO 14064-3 and ISO 14066 are placed at level 4, and
3. That ISO 14064-2, ISO 14064-1, and scheme documents sit at level 5.

ISO/IEC 17029 – ny MLA struktur

Proposal

ISO 14065:2020*

- 3 år fra publikasjonsdato, dvs. desember 2023
- Alle akkrediteringer etter ISO 14065 skal kreve akkreditering etter ISO/IEC 17029
- Med mindre nasjonalt regelverk krever annet
  - Indirekte henvisninger til den gyldige versjonen av 14065 i AVRen via annex II

*ikke fastsatt som harmonisert standard enda, prosessen er pågående

ISO 14064-3:2019 (IAF res. 2019-18)

- 4 år fra publisering 30 April 2019, dvs 30 April 2023
- Verifikasjon/validering igangsatt etter 30 April 2023 skal være i tråd med denne nye versjonen
- ABs klar til å bedømme etter ISO 14065 inkl ISO 14064-3 innen 18 måneder fra 30 April 2019, dvs. Oktober 2021
- Unntak dersom nasjonal regelverk krever annet

Konkret: overgangsbedømminger

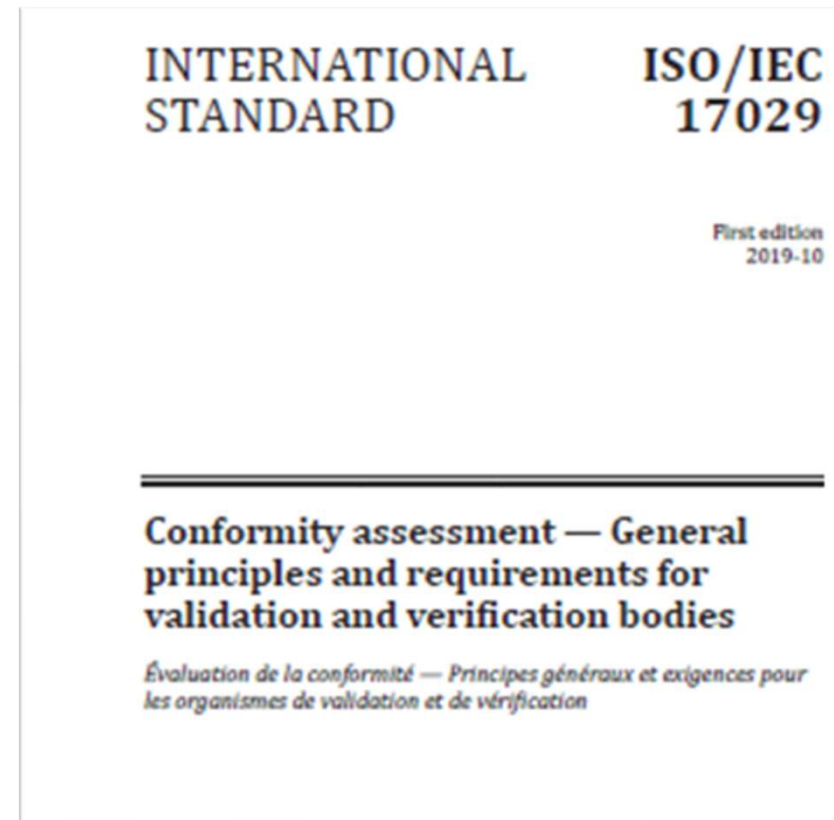
- Pga frist desember 2023 for overgang til ny ISO 14065
  - Bedømminger senest 6 måneder før mtp lukking av evt. Avvik og annen ferdigstillelse av saksbehandling
  - Høst 2023 er for sent
  - Ved overgangsbedømmingen vil det bedømmes mot krav i både ISO/IEC 17029 og ISO 14065:2020

Struktur ISO/IEC 17029:2019 og ISO 14065:2020

- Clause 5 – General requirements
- Clause 6 – Structural requirements
- Clause 7 – Resource requirements
- Clause 8 – Validation/verification programmes
- Clause 9 – Process requirements
- Clause 10 – Information requirements
- Clause 11 – Management system requirements

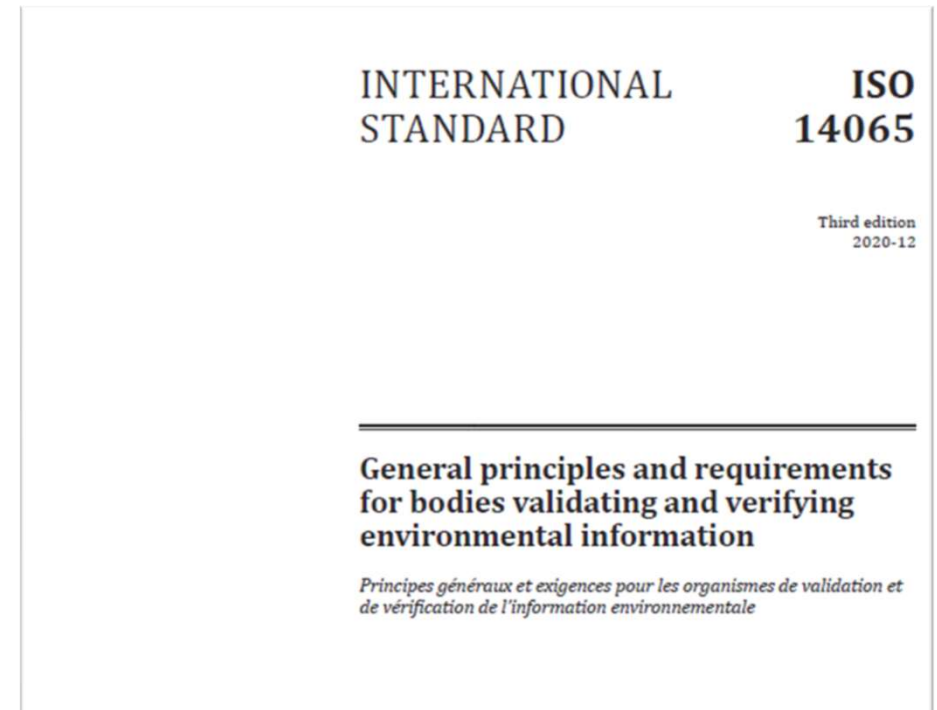
ISO/IEC 17029:2019

- Akkrediteringsstandard for validerings- og verifikasjonsorgan
- Bredt anvendelsesområde
  - Uavhengig bekreftelse av riktigheten av en påstand eller uttalelse
  - Detaljerte verifikasjonsprogram setter kriterier for hvordan påstander skal bekreftes

ISO 14065:2020

- Struktur er endret/tilpasset 17029:2019
- Mer generell
  - 'greenhouse gas verification bodies' er fjernet fra tittel
  - Nye definisjoner er lagt til som følge av dette

ISO 14065:2020

- Ikke alle endringer fra nye 14065/17029 er iht krav i AVR. F.eks. er “agreed upon procedures” ikke iht prosedyren beskrevet i AVR.
- AVR Artikkel 4 beskriver at i tilfeller hvor AVR ikke samsvarer med harmonisert standard, så er det kravet i AVR som er gjeldende.
- Det er dermed ikke nødvendig for AVR å beskrive at AUP ikke er relevant for EU ETS.

- Eksempel på endringer:
  - Impartiality (noen endringer);
    - VB skal monitorere aktiviteter/forhold for å identifisere trusler til upartiskheten
    - Tydeligere beskrivelse til hva som er 'familiarity'
    - Tydeligere beskrivelse til hvordan konsulentvirksomhet kan true upartiskheten
    - Tydeligere beskrivelse til å agere (take action) vedr trusler til upartiskheten
  - Structural requirements: Noen nye begreper; Operational control, risk to impartiality/competence
  - Resource requirements: noen endringer i ordlyd, mer spesifikke krav rundt personell involvert som konsulent og upartiskhet.

- Eksempel på endringer forts:
  - Outsourcing: VB shall not outsource engagement activities, the decision and issue of statement
  - Spesifikke krav vedr innleie (contracting) av personell er tatt vekk (nb, men kravet er lagt til i AVR Art 43(5))
  - Nytt kapittel; Verifikasjonsprogram (ETS-ordningen er et slikt program, så ingen nye ting her)

- Eksempel på endringer forts:

- Prosesskrav:

- Mer spesifikke krav, hvor det tidligere var henvist til ISO 14064-3 (ikke lenger referanse her, men fortsatt referanse i normative annex i 14065:2020)
- Mer spesifikke krav til at verifikasjonsbeslutning skal tas av en annen person enn den som utførte verifikasjonen.

- Appeals: investigation/decision of appeals shall not result in discriminatory actions

- Klager: åpner opp for unntak til regel om uavhengig gjennomgang av klage

- Eksempel på endringer forts:

- Informasjonskrav: mer spesifikke krav til hva som skal være offentlig tilgjengelig ('ved forespørsel' er tatt vekk). Krav til konfidensialitet er omformulert, også tatt med spesifisering rundt utgivelse av konfidensiell informasjon når påkrevet av loven.

- Ledelsessystem:

- The verification body shall establish, document, implement and maintain a management system.
- Nå mer spesifikke krav til prosesser for ledelsens gjennomgåelse, interne revisjoner, korrigerende tiltak, dokumentert informasjon, risiko/muligheter
- F.eks. spesifisert input/output til ledelsens gjennomgåelse
- Risiko og muligheter er nytt krav! (ingen krav til formell metode)

Nye normative annex

- Nye annex:
  - Annex D: krav vedr 'green bonds'
  - Annex E: krav vedr 'greenhouse gases' (nb, normativt)
  - Annex F: krav vedr. 'non-financial disclosure'
- Annex E, f.eks. spesifisering av følgende krav:
  - VB skal sikre kompetanse til verifikatører
  - teknisk kompetanse i verifikasjon teamet
  - data og informasjon revisjons-erfaring
  - Henvisning til ISO 14064-3 for prosesskrav

Endringer i AVR som følge av ny 14065/17029

- En del av endringene i AVR (tillegg 2020/2084) er lagt til pga de nye 14065:2020 og 17029:2019; gjelder Art 41, 42, 43 (2,3,5,6) og Annex II hvor det henvises til 'harmonised standard'. F.eks.:
- Art 41:
  - 1 - procedure for verification activities: tydeligere henvisning til 'harmonised standards'
  - 2 – quality management system: inkludert opplisting av elementer tilsvarende 17029 (f.eks. interne revisjoner, korrigerende tiltak, etc). Henviser til Annex II fortsatt.
- Art 43 (upartiskhet og uavhengighet):
  - Spesifisert at VB skal monitorere risiko til upartiskhet + ta action
  - Endring rundt 'outsourcing', og kontrahering av person (denne spesifiseringen tas ut fra ny 14065, men er lagt inn i AVR i stedet)
- Annex II: lagt til to nye punkter (g og h).
  - g) Henviser til prosedyre eller prosess for å sikre at VB tar fullt ansvar for aktiviteter utført av kontraherte
  - h) lister opp krav til prosesser for ledelsessystemet (samme punkter som i 14065/17029 og i 41(2), dvs; ledelsens gjennomgåelse, interne revisjoner, avvik, risiko/muligheter, dokumentstyring

NS-EN ISO 14064-3:2019

- 14064-3 inneholder generelle krav (verifisering av klimagassutsagn) som er gjort ETS-spesifikke i AVR
- Iht Art 4 i AVR: så overstyrer AVR de (mer generelle) harmoniserte standarder som avviker fra AVR (dvs inkl. 14064-3:2019)
- Flere endringer iht 14064-3:2012
- Eksempler på 'avvik' mellom 14064-3 og AVR:
  - Noen forskjeller i definisjoner (f.eks. non-conformity, conservative)
  - Introduksjon av 'agreed upon procedures' og 'mixed procedures' (ikke relevant for ETS)
  - 14064-3: ser ut til at misstatements below the materiality threshold ignoreres, som ikke er i tråd med AVR
  - Mismatch i innhold til internal verification documentation (mer spesifikke krav i AVR)
  - Scope of verification; mye mer tilpasset i AVR enn i 14064-3
  - Site visits: mye strengere krav i AVR
  - 14064-3: spesifikke krav til validering som ikke er relevant for ETS.

ISO/IEC 17029:2019 generelt (muligheter utenom EU ETS)

Spesielt for ISO/IEC 17029

Claim/påstand

- Påstanden som skal verifiseres
- Må være tilstrekkelig konkret og avgrenset

Hvordan kan vi som forbrukere ha tillit til at det som hevdes er sant?

Program

- Beskriver **claim/påstand** som skal verifiseres
- Regler, prosedyrer og kriterier for utførelse av verifikasjonsaktiviteter innen en spesifikk sektor
- Krav til type bevis som må vurderes
- Kriterier for 'pass' – 'fail'
- Verifikasjonsstatement skal beskrive om claim/påstand er riktig; 'pass', 'fail', 'with comments'

Programeier

- Organisasjon ansvarlig for utvikling av verifikasjonsprogrammet

ISO/IEC 17029:2019 generelt (muligheter utenom EU ETS)

- Eksempler på mulige program:
  - Internasjonal handel foregår uten korrupsjon
  - Offentlige anskaffelser
  - Verifikasjon av bærekraft rapporter (sustainability)
  - Verifikasjon av egendeklarerte miljøpåstander
  - Verifikasjon av ESG data (carbon footprint, lifecycle assessments)

Generelle krav ISO/IEC 17029

- Upartiskhet
- Kompetanse
- Krav at program må følges
- Prosesskrav:
  - Planlegging, gjennomføring, review
  - Utgivelse av verifikasjons statement (negativ eller positiv)
  - Behandling av klager
- Krav til ledelsessystem:
  - Interne revisjoner
  - Risiko og muligheter
  - Avviksbehandling
  - Dokumentkontroll

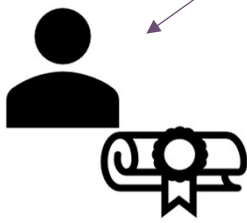
Fordeler med ISO/IEC 17029 akkreditering

- Tillit til organisasjoner og foretak, og systemet i sin helhet
- Høyere kvalitet
- Sikring av at påstander som gis, faktisk er riktige
- Når påstander fra en organisasjon er verifisert av en 3.part akkreditert av NA kan forbrukere stole på at påstanden er pålitelig.
- Akkreditert 3.parts kompetanse og systemer vil følges opp av NA

Regler og retningslinjer for å verifisere påstand/claim = **program**

ISO 17029-akkreditering sikrer riktig kompetanse og prosess

Påstand/claim

Påstand/claim **verifisert**
-> bekreftet ok

Tillit i samfunnet
Pålitelig uavhengig bevis